ป้องกันก่อนถูก 'ฟ้าผ่า' เรื่องง่าย ๆ ไม่ควรมองข้าม

นำเสนอเมื่อ : 26 พ.ค. 2552

ฤดูฝนเวียนผ่านเข้ามาอีกหน ดูเหมือนปีนี้ **"ฟ้าแรงเอาเรื่อง"**เพราะแค่เริ่มต้นฤดู
ฟ้าก็ผ่าคร่าชีวิตมนุษย์ไปแล้วหลายคน ทำเอาพวกที่ชอบสาบานหนาว ๆ รอน ๆ กันเป็นแถว และเกิด คำถามมากมายถึง
"สื่อลอฟ้า" อย่าง ตะกรุด โทรศัพท์มือถือ วาผู้ที่มีไว้ครอบครองเสี่ยงต่อการ ถูกฟ้าผ่าหรือไม่ ?

จากอดีตที่ผ่านมาปรากฏการณ์ฟ้าผ่าก่อให้เกิดความเชื่อมากมาย เช่น โลกตะวันตกกล่าวถึงสายฟ้าคือ
อาวุธของเทพซีอุส (Zeus) อันเป็นเจ้าแห่งเทพ ทั้งหมด สวนคนไทยมีเรื่องเล่าของยักษ์รามสูรและนางเมขลา
ซึ่งนอกจากเรื่องเล่ามากมายแล้ว "ฟ้าผ่า" ยังส่งผลให้เกิดความ สูญเสียทรัพย์สินและชีวิตอีกด้วย

อ.คมสัน เพ็ชรรักษ์ อาจารย์ประจำคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กล่าวถึงสื่อลอฟ้าที่ทำให้คนได้รับผลกระทบว่า หากมองถึงวัตถุที่เป็นตัวทำให้ฟ้าผ่าใส่มนุษย์คือ วัตถุที่อยู่เหนือศีรษะขึ้นไป
โดยเฉพาะสิ่งของเหล่านั้นมีลักษณะปลายแหลม เช่น
ร่มที่ด้านปลายบนสุดเป็นเหล็กแหลมซึ่งเป็นตัวล่อให้ฟ้าผ่าได้เป็นอย่างดีหากอยู่ในที่โล่งแจ้ง

อย่างการที่ฟ้าผ่ามาบนตึกส่วนใหญ่สังเกตได้ว่า มักผ่าบริเวณส่วนที่เป็นมุมของตึก
ซึ่งเสมือนสิ่งที่ล่อฟ้าผ่าได้เป็นอย่างดี ดังนั้นหาก
คนที่อยู่บนตึกสูงไม่ควรขึ้นไปยืนบนดาดฟ้าในเวลาฝนตกเพราะอาจทำให้เกิดอันตรายได้

จากข่าวการเสียชีวิตของผู้สวมตะกรุดและผู้ที่ใช้โทรศัพท์มือถือ อ.คมสัน มองว่า
ไม่น่าจะมีส่วนทำให้ฟ้าผ่าบุคคลดังกล่าวเพราะปกติสายฟ้าที่ผ่าลงมายังคนมักเกิดจากวัตถุที่อยู่เหนือศีรษะ
ซึ่งการไปหลบฝนใต้ต้นไม้ใหญ่หรือใต้เสาไฟฟ้าในที่โล่งอาจเป็นต้นเหตุที่ทำให้เสียชีวิต
ขณะเดียวกันการใช้โทรศัพท์มือถือคอนข้างมีความเป็นไปได้น้อยในการเป็นสื่อลอฟ้า เนื่องจากมีคลื่นความถี่ต่ำ
แต่ผู้ใช้โทรศัพท์มือถือเวลา ฝนตกอาจได้รับอันตรายจากแบตเตอรี่ระเบิด
เพราะเมื่อน้ำฝนไปยังขั้วแบตจะทำให้เกิดไฟฟ้าลัดวงจร ดังนั้นจากการศึกษาโลหะต่าง ๆ
ไม่อาจเป็นวัตถุล่อฟ้าได้หากไม่อยู่เหนือศีรษะมนุษย์

"สิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดคือ
คนส่วนใหญ่ที่ถูกฟ้าผ่ามักมีร่างกายที่เปียกเพราะการถูกฟ้าผ่าผู้ที่ได้รับอันตรายมีผลเหมือนการถูกไฟฟ้าช็อต
ดังนั้นการที่ร่างกายเปียก ก็เป็นอีกตัวกระตุ้นให้กระแสไฟจากฟ้าผ่าคร่าชีวิตได้"

ด้านแนวทางป้องกันเพื่อให้ปลอดภัยจากฟ้าผ่า อ.คมสัน กล่าวว่า ควรหลีกเลี่ยงการอยู่ใต้วัตถุที่มีความสูงในที่โล่ง
เช่น เสาไฟฟ้า ตู้โทรศัพท์ ต้นไม้ใหญ่ เป็นต้น แต่หากหาที่กำบังมั่นคงไม่ได้ควรทำตัวให้ต่ำที่สุดโดยการนั่งยอง ๆ
เก็บแขนและมือไว้บนตัก
ไม่ควรหมอบหรือนอนราบไปกับพื้นเพราะหากฟ้าผ่ามาบริเวณใกล้เคียงน้ำบนพื้นอาจเป็นตัวนำกระแสไฟทำอันตรายได้

ส่วนอีกกรณีคือ การที่คนนั้นสวมใส่โลหะต่าง ๆ แล้วเกิดฟ้าผ่าบริเวณใกล้เคียง
ส่งผลให้โลหะที่สวมอยู่หลอมละลายอาจเป็นสาเหตุให้เสียชีวิตได้ เช่น
ที่ผ่านมามีผู้เคราะห์ร้ายสวมใส่ทองยืนอยู่บริเวณป่ายรถเมล์แล้วเกิดฟ้าผ่าบริเวณใกล้เคียง
รัศมีความร้อนของสายฟ้าทำให้สร้อยทองที่สวมอยู่หลอมละลาย พอตรวจชันสูตรศพดูแล้วพบว่า
เหตุจากการเสียชีวิตเกิดจากการได้รับความร้อนจากวัตถุบริเวณต้นคอ

พื้นที่เสี่ยงต่อการโดนฟ้าผ่าส่วนใหญ่เกิดบริเวณบนภูเขาสูง ที่ไม่มีต้นไม้ปกคลุมมาก
และในกระทอมซึ่งตั้งอยู่บริเวณสถานที่โล่งแจ้ง บริเวณเหล่านี้ประชาชนควรหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ให้เกิดความ
เสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

อ.คมสัน กล่าวถึงการสังเกตฟ้าผ่าที่เป็นอันตรายต่อมนุษย์ว่า ฟ้าผ่า
เกิดจากสายฟ้าที่วิ่งอยู่ในก้อนเมฆมีทั้งประจุ บวกและลบแลบออกมาเพื่อหาวัตถุเหนี่ยวนำบนพื้นโลก ซึ่ง
ทำให้เกิดฟ้าผ่า สามารถแยกปรากฏการณ์ฟ้าผ่าได้ด้วยลักษณะดังนี้ 1.ฟ้าผ่าขึ้น
สังเกตุจากเส้นสายฟ้าที่ผ่าลงมามีลักษณะผ่าจากล่างขึ้นไปบน สวนใหญ่เกิดจากตึกที่มีขนาดสูง
2.ฟ้าผ่าจากบนลงล่าง ซึ่ง 80% มักเกิดในรูปแบบนี้ และมีอันตรายต่อมนุษย์ สามารถสังเกตจากเส้นฟ้าผ่า
มีลักษณะจากบนลงมาล่าง ขณะเดียวกันหากเห็นกลุ่มก้อนเมฆ กำลังเคลื่อนตัวมายังบริเวณที่
ยืนอยู่ควรรีบหาที่กำบังเพราะเป็นอีกสัญญาณอันตราย

“อานุภาพของฟ้าผ่ามีกระแสไฟฟ้าที่สูง
เทียบได้เท่ากับการผ่าหนึ่งครั้งสามารถทำให้หลอดไฟสว่างได้ถึง 2 นาที
หากมนุษย์โดนโดยตรงมีโอกาสเสียชีวิตสูง แต่หากอยู่ในรัศมีอาจได้รับบาดเจ็บและหูหนวกได้”

ด้านคนที่ต้องขับรถขณะฟ้าผ่ามีโอกาสได้รับอันตรายน้อย
เพราะเมื่อกระแสไฟฟ้าไหลผ่านมาบนหลังคารถจะไหลลงไปยังพื้นดิน
แต่ในบางรายที่ผู้โดยสารนั่งอยู่ในกระบะหลังกลางแจ้งยอมทำให้เกิดอันตราย

อ.คมสัน กล่าวทิ้งท้ายว่า อยากให้ประชาชนทำตามคำ แนะนำอย่างเคร่งครัด เพราะหาก
ประสบเคราะห์รายเหล่านี้ย่อมไม่เป็นผลดีต่อตัวเอง ขณะเดียวกันต้องคอยสอดส่องดูแลบุตรหลานในช่วงที่ฝนตก
เพราะเด็กหลายคนชอบออกไปเล่นน้ำฝนกลางแจ้ง

ดังนั้นหากทำความเข้าใจและรู้ถึงแนวทางแก้ไขจากการถูกฟ้าผ่า
ย่อมเป็นผลดีต่อการดำรงชีวิตอย่างระมัดระวังจากภัยธรรมชาติ.

ปฐมพยาบาลเบื้องต้น... ช่วยชีวิตคนถูกฟ้าผ่า

การปฐมพยาบาลผู้ที่ถูกฟ้าผ่าคือ

1. หากหัวใจหยุดเต้น (ตรวจโดยเอาหูฟังที่หน้าอกหรือจับชีพจร) ให้ใช้วิธี “นวดหัวใจภายนอก”
โดยเอามือกดตรงที่ตั้งหัวใจให้ยุบลงไป 3-4 เซนติเมตร เป็นจังหวะ ๆ เท่าจังหวะการเต้นของหัวใจ (ผู้ใหญ่วินาทีละ 1 ครั้ง
เด็กเล็กวินาทีละ 2 ครั้ง) นวด 10-15 ครั้ง เอาหูแนบฟังครั้งหนึ่ง

2. หากไม่หายใจ (ตรวจโดยดูการขยายของซี่โครง และหน้าอก) ให้ใช้วิธีเป่าลมเข้าทางปากหรือทางจมูกของผู้ป่วย
โดยการเป่าปาก จับผู้ป่วยนอนหงาย ใช้หัวแม่มืองางุ้มปลายคางผู้ป่วยให้ปากอ้าออก หากมีเศษอาหารหรือวัสดุใด ๆ
ให้ล้วงออกให้หมด แล้วจับศีรษะให้เงยหน้ามาก ๆ ผู้ช่วยเหลืออ้าปากแล้วประกบกับปากผู้ป่วยให้สนิท
และเป่าลมเข้าไปอย่างแรงจนปอดผู้ป่วยขยายออก (ซี่โครงและหน้าอกพองขึ้น) แล้วปล่อยให้ลมหายใจของ ผู้ป่วยออกเอง
แล้วเป่าอีก ทำเช่นนี้เป็นจังหวะ ๆ เท่ากับจังหวะหายใจปกติ (ผู้ใหญ่นาทีละ 12-15 ครั้ง เด็กเล็กนาทีละ 20-30 ครั้ง)
ถ้าเป่าปากไม่ได้ให้ปิดปากผู้ป่วยแล้วเป่าเข้าทางจมูกแทน

ถ้าผู้ป่วยหัวใจหยุดเต้นและไม่หายใจด้วย ให้นวดหัวใจสลับกับการเป่าปาก ถ้ามีผู้ช่วยเหลือเพียงคนเดียวก็ให้เป่าปาก
2 ครั้ง สลับกับการนวดหัวใจ 15 ครั้ง หรือถ้ามีผู้ช่วยเหลือสองคน ก็ให้นวดหัวใจสลับกับการเป่าปากเป็นทำนองเดียวกัน
โดยเป่าปาก 1 ครั้ง นวดหัวใจ 5 ครั้ง การปฐมพยาบาลนี้ ต้องรีบทำทันที หากช้าเกินกว่า 4-6 นาที โอกาสที่จะฟื้นมีน้อย
ขณะพาส่งแพทย์ก็ควรทำการปฐมพยาบาลไปด้วยตลอดเวลา.

ขอขอบคุณเนื้อหาข่าว คุณภาพดี โดย: หนังสือพิมพ์เดลินิวส์